

ارائه‌ی مدلی برای تبیین تأثیر سرمایه اجتماعی بر رشد اقتصادی

دکتر رضا آقابابایی^۱، فرشته راستی^۲

چکیده:

سرمایه اجتماعی به عنوان یکی از ویژگی‌های سازمانهای اجتماعی مثل اعتماد، هنجارها و شبکه‌ها تعریف می‌شود که می‌تواند اثربخشی و بازدهی جامعه را بوسیله تسهیل، پرورش و توسعه فعالیت‌های هماهنگ بهبود بخشد. مستندات علمی و شواهد موجود نشان می‌دهد که جوامعی که از نظر سرمایه اجتماعی در سطوح بالاتری هستند، تجربه‌ی توسعه سریعتر اقتصادی را دارند و از نظر عملکرد سازمانی، وضعیت بهتری را دارا هستند. سرمایه اجتماعی در شکلی از اعتماد عمومی برای عملکرد موفق در پیشرفت اقتصاد یک عامل حیاتی است. به هر صورت، یکی از الزامات کلیدی تقویت سرمایه اجتماعی در نخستین گام مستلزم اندازه‌گیری درست و به موقع آن می‌باشد که براساس آن بتوان شناختی از وضعیت موجود کسب نموده و در جهت ارتقای آن با تأکید بر نقاط قوت و اجتناب از نقاط ضعف، برنامه ریزی آگاهانه و هوشمندانه انجام داد. در این حالت می‌توان میزان رشد و ارتقای سرمایه اجتماعی را به شکل مطلوب پایش و حوزه مسئولیت و پاسخگویی آنرا بصورت شفاف مشخص کرد. با عنایت به این ضرورت، داشتن رویکردی مناسب در اندازه‌گیری جامع و کامل سرمایه اجتماعی که کانون تأکید و توجه آن رشد اقتصادی باشد، از جمله شرط‌های لازم تلقی می‌شود. مقاله حاضر به دنبال ارائه چنین رویکردی جهت سنجش مناسب تأثیر سرمایه اجتماعی در رشد اقتصادی جامعه می‌باشد.

واژگان کلیدی: سرمایه اجتماعی، رشد اقتصادی، اعتماد، هنجار، فعالیت‌های مشارکتی.

^۱ عضو هیئت علمی دانشگاه سمنان، دانشکده مدیریت و اقتصاد دانشگاه سمنان

^۲ دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت MBA دانشگاه سمنان

۸. سوری، علی. ۱۳۸۴. "سرمایه اجتماعی و عملکرد اقتصادی". فصلنامه تحقیقات اقتصادی، شماره ۶۹، صص ۸۷-۱۰۸.
۹. شریفیان ثانی، مریم. ۱۳۸۰. "سرمایه اجتماعی: مفاهیم اصلی و چارچوب نظری". فصلنامه علمی و پژوهشی رفاه اجتماعی، سال ۱، شماره ۲، صص ۵-۱۸.
۱۰. علمی، زهرا؛ شارع پور، محمود؛ حسینی، امیرحسین. ۱۳۸۴. "سرمایه اجتماعی و چگونگی تاثیر آن بر اقتصاد". مجله تحقیقات اقتصادی، شماره ۷۱، صص ۲۳۹-۲۹۶.
۱۱. موسوی، میر طاهر. ۱۳۸۵. "مشارکت اجتماعی یکی از مؤلفه های سرمایه اجتماعی". فصلنامه رفاه اجتماعی، سال ششم، شماره ۲۳، صص ۶۷-۹۲.
۱۲. ناطق پور، محمدجواد؛ فیروزآبادی، سیداحمد. ۱۳۸۵. "شکل گیری سرمایه اجتماعی و فراتحلیل عوامل مؤثر بر آن". نامه علوم اجتماعی، شماره ۲۸، صص ۱۶۰-۱۹۰.

13. Beugelsdijk, Sjoerd., & Schaik, Ton van. 2005. "Social capital and growth in European regions: an empirical test", *European Journal of Political Economy* Vol. 21, P. 301-324.
14. Beugelsdijk, Sjoerd., & Smulders, Sjak. 2004. "Social Capital and Economic Growth".
15. Chou, Yuan K. 2006. "Three simple models of social capital and economic growth", *The Journal of Socio-Economics* 35, P. 889-912.
16. Crudeli, Luca. 2006. "Social Capital and economic opportunities", *The Journal of Socio-Economics* 35, P. 913-927.
17. Dinda, Soumyananda. 2008. "Social capital in the creation of human capital and economic growth: A productive consumption approach", *The Journal of Socio-Economics* 37, P.2020-2033.
18. Woodhouse, Andrew. 2006. "Social capital and economic development in regional Australia: A case study", *Journal of Rural Studies* 22, P. 83-94.
- Yamamura, Eiji. 2009. "Formal and informal deterrents of crime in Japan: Roles of police and social capital revisited", *The Journal of Socio-Economics* 38, P. 611-621.